

Warszawa, 3 czerwca 2026 r.
KL/386/108/KO/2026

Pani
Marta Golbik
Przewodnicząca Komisji Zdrowia
Sejm RP

Szanowna Pani Przewodnicząca,

w związku ze zbliżającym się pierwszym czytaniem rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (druk nr 2598) poniżej chciałbym przekazać uwagi członków Konfederacji Lewiatan.

Projekt w zeszłym roku poddany był konsultacjom społecznym i wywołał istotne zastrzeżenia wszystkich organizacji reprezentujących pracodawców, zrzeszających zarówno publiczne jak i prywatne podmioty lecznicze. Zgłoszone w toku konsultacji uwagi pokazują, że przeciwko projektowi w obecnym kształcie wystąpiły w istocie wszystkie organizacje pracodawców reprezentujące świadczeniodawców zarówno publicznych, jak i prywatnych. Tak szeroki sprzeciw nie może być traktowany jako głos partykularny. Jest to sygnał całego legalnego rynku medycznego, że projekt wykracza daleko poza deklarowany cel i spowoduje daleko idące negatywne konsekwencje.

Projekt jest przedstawiany jako instrument walki z praktykami pseudomedycznymi, zaś w mediach pojawia się pod nazwą lex-szarlatan. Należy podkreślić, że nie jest to projekt wymierzony wyłącznie w szarlatanów. Jest to projekt bardzo głęboko doregulowujący rynek medyczny, wprowadzający na nim nowego regulatora, zwiększający poziom sankcji oraz tworzący w praktyce mechanizm quasi-UOKiK dla sektora ochrony zdrowia.

Jeżeli rzeczywistym celem projektodawcy jest przeciwdziałanie praktykom pseudomedycznym, regulacja powinna być skoncentrowana na podmiotach oferujących świadczenia bez naukowego potwierdzenia skuteczności, bez wymaganych kwalifikacji lub poza systemem działalności leczniczej.

Problemem jest konstrukcja legislacyjna proponowanych zmian, która obejmuje wszystkie podmioty lecznicze swym zakresem. Jeżeli działanie wszystkich nowych instrumentów byłoby ograniczone wyłącznie do działalności pseudomedycznej można spodziewać się, że zamiast głosów krytycznych spotkałby się on z poparciem.

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

Kwestie praktyk pseudomedycznych nie zostały w projekcie wyodrębnione w sposób proporcjonalny do zakresu nowych uprawnień nadzorczych i sankcyjnych. W zasadzie wszelkie nowe kary i uprawnienia mogą być zastosowane przeciwko podmiotom niemającym nic wspólnego z pseudomedycyną.

Projekt uderzy zarówno w podmioty publiczne, jak i prywatne, powodując zamęt regulacyjny, ryzyko sporów, koszty organizacyjne oraz niepewność po stronie pacjentów.

Projektowane rozwiązania są trudne do pogodzenia z deklarowanym przez Rząd kierunkiem deregulacji. Trudno bowiem mówić o realnym ograniczaniu obciążeń regulacyjnych, jeżeli z jednej strony podejmowane są punktowe działania o relatywnie niewielkim znaczeniu praktycznym, a z drugiej – równolegle proceduje się projekt wprowadzający głęboką ingerencję w funkcjonowanie całego rynku świadczeń zdrowotnych, nowe kompetencje nadzorcze, nowe sankcje oraz nowe ryzyka prawne dla podmiotów leczniczych i osób nimi zarządzających.

Już dziś rynek ochrony zdrowia należy do najbardziej uregulowanych obszarów działalności w Polsce. Podmioty lecznicze funkcjonują w reżimie licznych ustaw, rozporządzeń, zarządzeń NFZ, wymogów rejestrowych, sprawozdawczych, kadrowych, jakościowych, sanitarnych, kontraktowych i zawodowych. Podlegają kontroli wielu instytucji – w zależności od rodzaju działalności m.in. Narodowego Funduszu Zdrowia, wojewodów, ministra właściwego do spraw zdrowia, Rzecznika Praw Pacjenta, inspekcji sanitarnych, organów ochrony danych osobowych, Państwowej Inspekcji Pracy, samorządów zawodów medycznych oraz organów ścigania.

W tym kontekście projekt nie porządkuje systemu, lecz dokłada do niego kolejny, bardzo silny szczebel interwencji administracyjnej. W wielu przypadkach proponowane instrumenty nie służą usuwaniu realnych praktyk pseudomedycznych, lecz umożliwiają głęboką ingerencję w działalność legalnych świadczeniodawców, jeszcze przed ostatecznym wyjaśnieniem sprawy.

I. Najbardziej kontrowersyjne rozwiązania w projekcie

Poniżej wskazujemy na najbardziej kontrowersyjne rozwiązania podkreślając jednocześnie, że żadne z nich nie jest ograniczone do praktyk pseudomedycznych – będą one mogły być stosowane wobec wszystkich podmiotów leczniczych, także tych publicznych.

- **Art. 64 ust. 4a** – możliwość nakazania publikacji decyzji Rzecznika Praw Pacjenta „w określonej w niej formie i miejscu, na koszt podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych”. Taki obowiązek może generować znaczące koszty po stronie podmiotów leczniczych, w tym publicznych, których środki powinny być przeznaczone na leczenie pacjentów.
- **Art. 64a ust. 1** – możliwość publicznego ostrzeżenia przez Rzecznika już w toku postępowania. W przypadku legalnego podmiotu leczniczego samo ostrzeżenie

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenberg 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

może wywołać nieodwracalne skutki reputacyjne, spadek zaufania pacjentów i ryzyko rezygnacji pacjentów z leczenia, nawet jeżeli zarzuty ostatecznie się nie potwierdzą (co prowadzi do ryzyka występowania o odszkodowania do Skarbu Państwa)

- **Art. 64a ust. 3** – uprawnienie do zobowiązania podmiotu do zaniechania określonych działań w trakcie postępowania. Jest to instrument wyjątkowo daleko idący, pozwalający organowi administracji oddziaływać na bieżące funkcjonowanie świadczeniodawcy przed sądową kontrolą legalności takiej ingerencji.
- **Art. 64a ust. 4** – możliwość wydania decyzji „bez wszczęcia postępowania i bez wysłuchania strony”. Rozwiązanie to narusza podstawowe standardy postępowania administracyjnego, w szczególności zasadę czynnego udziału strony oraz wymóg rzetelnego wyjaśnienia sprawy.
- **Art. 68 ust. 1** – podniesienie maksymalnej kary do 1 000 000 zł
- **Art. 69b** – wprowadzenie osobistych kar dla osób zarządzających podmiotami leczniczymi, do 20-krotności przeciętnego wynagrodzenia, bez dostatecznego uwzględnienia realiów zarządzania ochroną zdrowia, w tym niedoborów kadrowych, ograniczeń finansowych i systemowego przeciążenia.

W konsekwencji Rzecznik Praw Pacjenta otrzymałby kompetencje pozwalające nie tylko oceniać zachowania podmiotów po fakcie, ale również wpływać na ich bieżącą działalność, komunikację z pacjentami, reputację rynkową oraz sytuację finansową. Tak szerokie uprawnienia, przy jednoczesnym braku odpowiednich zabezpieczeń proceduralnych ex ante, są nieproporcjonalne i niezasadne systemowo.

II. Negatywny wpływ wprowadzenie regulacji

Projektowane przepisy mogą w praktyce ograniczyć środki przeznaczone bezpośrednio na udzielanie świadczeń zdrowotnych. Koszty publikacji decyzji, obsługi postępowań, ryzyka kar i sporów sądowych będą ponoszone przez podmioty lecznicze, a w przypadku placówek finansowanych ze środków publicznych – pośrednio przez system ochrony zdrowia i pacjentów.

Szczególnie niebezpieczne jest publiczne ostrzeganie przed legalnie działającym podmiotem jeszcze przed ostatecznym rozstrzygnięciem sprawy. W ochronie zdrowia reputacja i zaufanie pacjentów mają bezpośrednie znaczenie dla kontynuacji leczenia. Przedwczesne ostrzeżenie może skłonić pacjentów do rezygnacji z terapii, przerwania diagnostyki albo poszukiwania pomocy poza systemem regulowanym, co jest sprzeczne z deklarowanym celem projektu.

Osobiste sankcje dla osób zarządzających mogą z kolei zniechęcać profesjonalnych menedżerów do podejmowania funkcji kierowniczych w podmiotach leczniczych.

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy

W sytuacji niedoboru kadr zarządczych i medycznych jest to rozwiązanie pogłębiające problemy systemowe, a nie je rozwiązujące.

III. W zakresie komunikacji medycznej potrzebna jest deregulacja

Walka z dezinformacją medyczną nie powinna polegać na dalszym ograniczaniu legalnych świadczeniodawców w możliwości komunikacji przez istniejące zakazy reklamy. Sytuacja jest tu analogiczna jak na rynku aptecznym – przepisy polskie wprowadzają całkowity zakaz reklamy, który jest niezgodny z prawem UE (wyrok C-339/15 Luc Vanderborght). Obecny zakaz reklamy działalności leczniczej paradoksalnie wzmacnia podmioty pseudomedyczne, które mogą agresywnie promować swoje usługi, podczas gdy legalnie działające podmioty medyczne pozostają w niepewności co do dopuszczalnej formy przekazywania informacji.

Dlatego zamiast generalnych zakazów i nowych sankcji zasadne jest rozważenie modelu, w którym zakazane są komunikaty wprowadzające w błąd oraz dotyczące świadczeń, których skuteczność nie ma naukowego potwierdzenia. Taki kierunek lepiej chroni pacjentów, wzmacnia transparentność i pozwala legalnym podmiotom konkurować z dezinformacją medyczną rzetelną informacją.

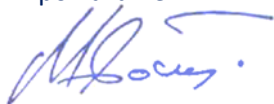
IV. Wnioski

Mając powyższe na uwadze, wnosimy istotną modyfikację projektu. Projekt wymaga zasadniczego przepracowania, w szczególności w zakresie ograniczenia jego stosowania do rzeczywistych praktyk pseudomedycznych oraz usunięcia rozwiązań pozwalających na nadmierną ingerencję w działalność legalnie funkcjonujących podmiotów leczniczych.

Dotychczasowy przebieg prac wskazuje, że Ministerstwo Zdrowia nie odniosło się w sposób adekwatny do zasadniczych argumentów zgłaszanych przez stronę społeczną i środowisko świadczeniodawców. Kontynuowanie prac grozi przyjęciem rozwiązań, które zamiast chronić pacjentów, zwiększą niepewność regulacyjną, koszty funkcjonowania systemu i ryzyko destabilizacji rynku świadczeń zdrowotnych.

Podkreślamy, że sprzeciw wobec projektu w obecnym kształcie nie jest sprzeciwem wobec ochrony pacjentów ani wobec przeciwdziałaniu praktykom pseudomedycznym. Przeciwnie – jest wyrazem troski o to, aby instrumenty państwa były celowane, proporcjonalne i skuteczne.

Z poważaniem

Marek Górski

Prezydent Konfederacji Lewiatan

member of

BUSINESSatOECD

member of

BUSINESSEUROPE

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 5
00-727 Warszawa
tel. +48 22 50 50 860
repcja@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie
XIII Wydział Gospodarczy